

Motion till riksdagen

1988/89:N203

av Sten-Ove Sundström m.fl. (s)

SSAB:s utveckling i Luleå

Sysselsättningsläget i Norrbotten har förbättrats avsevärt under de senaste åren. Regeringens Norrbottensproposition som antogs av riksdagen i juni 1988 utgör ett ytterligare bidrag till att hävda sysselsättningsnivån i länet.

Men trots de positiva förändringarna har länet fortfarande landets högsta arbetslöshet. Den är mer än dubbelt så hög som riksgenomsnittet. Arbetslösheten beror till stor del på de pågående strukturförändringarna i basindustrierna.

Strukturförändringarna inom trä-, malm- och stålbranscherna berör tusentals anställda under de närmaste åren.

För Svenskt Stål AB i Luleå har företagsledningen arbetat fram nya strukturinsatser innebärande bl.a. att stabsfunktionerna har flyttats från Luleå och personalstyrkan minskas ytterligare.

Ständigt nya organisationsförändringar skapar naturligtvis en ökad osäkerhet inför framtiden och företagets utveckling. Inte minst gäller det planerna på ett metallurgiskt centrum till Luleå.

En ny inriktning där SSAB i Luleå kan komma att förvandlas till enbart en produktionsfilial med allt lägre förädling av produkterna kan knappast vara i överensstämmelse med inriktningen för ett metallurgiskt centrum.

Det finns dock goda förutsättningar för att bredda verksamheten vid SSAB i Luleå och därmed öka sysselsättningen. Ett sådant projekt är vanadinutvinningen.

Under 40–50-talen bedrevs i Sverige vanadinutvinning ur råjärn från apatitrika magnetitmalmer. Anläggningarna var dock relativt små och i en tid av snabbt expanderande stålproduktion i landet fanns inte utrymme att fortsätta vanadinutvinningen, inte heller att utveckla och förfina dåvarande utvinningsmetoder.

Efter bildandet av SSAB började möjligheterna till utvinning av vanadin åter att studeras. En utredning har gjorts av förutsättningarna att tillvarata en stor del av det vanadin som följer med järnråvaran i produktionen vid SSAB i Luleå. Detta har skett inom ramen för Norrbottenspropositionen.

Resultaten av denna utredning är positiva och har utmynnat i ett förslag till start av projektet. I SSAB Luleå och Oxelösund tillförs masugnarna stora mängder vanadin. Projektet har dock bedömts vara svårare att genomföra i Oxelösund än i Luleå, varför utredningen föreslår att vanadinutvinningen bör startas upp i SSAB-Luleå.

Mot bakgrund av utredningens resultat och att vanadin är en intressant legering med en relativt snabb tillväxt på världsmarknaden, är det angeläget att byggandet av en anläggning för vanadinåtervinning startas upp i enlighet med utredningens förslag.

SSAB:s dotterföretag Plannja svarar för den positiva utvecklingen inom SSAB-Luleå. Plannja är ett företag som visat att det går att framgångsrikt förädla SSAB:s produktion till t.ex. detaljer till bilindustrin etc.

Företaget har flera intressanta framtidsprojekt. Ett sådant är kallformning av profiler för användning inom verkstads- och byggnadsindustrin. Den internationella utvecklingen på profilområdet är nu på väg från de traditionellt varmvalsade till kallformning. Importen uppgår för närvarande till över 16 000 ton per år och ökar snabbt.

Huvudskälen för övergången till anläggningar för kallformat material är bl.a. att kallformningen ger lägre investeringskostnader, är mindre utrym- meskrävande, ger större flexibilitet, ger bättre toleranser och möjlighet till högre automatisering. Dessutom kan man vid kallformning få exakt formning, längdkapning och håltagning. Vidare kan t.ex. blästring och målning ske "on line", vilket inte är möjligt vid varmvalsad produktion.

Dessa fördelar med kallformningstekniken är bakgrunden till att kallformningslinjer byggts upp i ett flertal länder i Europa, nu senast i Rautaruukii i Finland.

Eftersom SSAB har hela produktionskedjan från malm till färdig produkt innebär den ökande importen av kallformade profiler volymförluster för hela produktionen.

Det är därför viktigt att åtgärder vidtas för investeringar i Sveriges första linje för kallformning av profiler vid Plannja i Luleå.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vanadinutvinning vid SSAB-Luleå,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kallformning vid Plannja i Luleå.

Stockholm den 12 januari 1989

Sten-Ove Sundström (s)

Monica Öhman (s)

Åke Selberg (s)